

РЕШЕНИЕ

№ 871

гр. София, 09.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав,
в публично заседание на 29.01.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **10542** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс във връзка с чл.10 ал.6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на Г. К.,гражданин на У.,ЛНЧ [ЕГН], лично и като законен представител на малолетното си дете Н. К.,Л., и двете с предоставена временна закрила в Република България,чрез адв. Ж. против Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9950/17.10.2023г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – р-н К. С., към регионална дирекция С.-град, с която е отказано отпускане на месечно помощ за дете по отношение на Н. К..

Твърди се материална незаконосъобразност на оспорвания акт, поради допуснато нарушение на разпоредбите на Директива 2004/83/ЕО и Директива 2011/95/ЕС, които регламентират правото на социално подпомагане на лицата, получили хуманитарен статут каквито са тя и децата и.Позовава се на практика на ВАС. Иска отмяната на оспореният акт.

Ответната страна - Директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – р-н К. село към Регионална Дирекция С.-град изразява становище за неоснователност на процесната жалба с аргументи, аналогични с изложените в оспорваният акт.В допълнение към това твърди,че между Република България и У. е сключен договор за социално осигуряване,ратифициран със закон от НС/обн. дв.бр.07 от 11.12.2001г.,в сила от 01.04.2003г./., който изрично предвижда неприложимост на семейните помощи за деца като институт на взаимодействие между двете държави,поради което и не е

налице задължение за предоставяне исканата помощ от страна на държавата.

Процесната жалба е допустима и редовна, като подадена от активно легитимирано лице, както в лично качество, така и в качеството на законен представител на непълнолетни лица, съобразно разпоредбата на чл.3 вр. пар.1 от ДР на ЗСПД. Същата е подадена в срока по чл.149 ал.1 от АПК, срещу подлежащ на обжалване акт по чл. 10 ал.5 от ЗСПД, в съответствие с изискванията на чл.150 и чл.151 от АПК и като такава подлежи на разглеждане по същество.

За да постанови отказ от предоставяне еднократна месечна помощ за деца на жалбоподателката, директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – р-н К. село, към Регионална Дирекция С.-град е приел, че семейството не попада сред кръга лица, посочен в чл.3 от ЗСПД, като семейството е с гражданство У. и няма

По същество на спора и с оглед твърденията на страните и събраните доказателства, Административен съд София,град,74 състав, съобрази:

Производството е започнало по заявление-Декларация подадена от жалбоподателката на 27.09.2023г., като в рамките на производството е извършен предварителен контрол за законосъобразност и са събрани относимите към спора доказателства.

В този смисъл не се установява допуснато нарушение, изразяващо се в ограничаване правата на страната на участие в административното производство, нито такива от абсолютен процесуален характер.

Успоредно с това, следва да се приеме, че процесната Заповед е постановено от компетентен орган и в изискуемата форма/арг. чл.10 ал.4 ЗСПД/.

В съответствие с изискванията на приложимият материален закон, следва да се отбележи:

Съгласно чл.32 ал.3 от ЗУБ, чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република България.

По силата на чл.3 т.5 от ЗСПД право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

В конкретният казус, правното основание на пребиваването на жалбоподателката е предоставен хуманитарен статут на нея и децата и.

От друга страна, разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД сочи ограничение относно лица, които имат право на семейни помощи, в случая - бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи не е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. По делото не е спорно, че няма международен договор между България и Л., който да урежда отпускането на семейни помощи.

По силата на чл. 29 пар.1 от Директива 2011/95/ЕС на ЕП и Съвета, държавите-членки гарантират на лицата, на които е предоставена международна закрила, получаването в държавата-членка, която им е предоставила такава закрила, на необходимите социални грижи, както е предвидено за гражданите им.

Разпоредбата на пар.2 на посочената съюзна разпоредба, предвижда, че чрез

дерогация от общото правило, установено в параграф 1, държавите-членки могат да ограничат социалните помощи, предоставени на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, до основните обезщетения, които се предоставят на същото равнище и при същите условия, както за гражданите им.

Така, макар на пръв поглед да изглежда, че е налице колизия между националната и съюзната разпоредба, то тази колизия е само привидна. В своята практика, Съдът на ЕС е имал възможността да се произнесе, че:

„ Рисковете от влошаване на здравословното състояние на гражданин на трета страна, които не произтичат от причинено му умишлено лишаване от грижи, срещу които разглежданото в главното производство национално законодателство предоставя защита, не се обхващат от член 15, букви а) и в) от посочената директива, тъй като посегателствата, дефинирани в тези разпоредби, са съответно смъртно наказание или екзекуция и тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт.

Член 15, буква б) от Директива 2004/83 дефинира тежкото посегателство, свързано с подлагането на гражданин на трета страна, в неговата страна на произход, на изтезание или на нечовешко или унижително отнасяне или наказание.

От тази разпоредба произтича ясно, че тя се прилага само за нечовешкото или унижително отнасяне по отношение на молителя в неговата страна на произход. От това следва, че законодателят на Съюза е предвидил предоставянето на субсидиарна закрила само в случаите, когато тези видове отнасяне са налице в страната на произход на молителя.

...

Следователно резервата, съдържаща се в член 3 от Директива 2004/83, не допуска приемането или запазването от държава членка на разпоредби, предоставящи предвидения в нея статут на лице, което може да получи субсидиарна закрила, на гражданин на трета страна с тежко заболяване поради риска от влошаване на здравословното му състояние в резултат от липсата на подходящо лечение в страната на произход, тъй като тези разпоредби не са съвместими с директивата“./виж Решение от 18 декември, 2014г. по дело C-542/13, М. М’Vodj, ECLI:EU:C:2014:2452, т.31-33, т.43 и диспозитива на акта/.

В процесният казус, жалбоподателката и децата и са получили хуманитарен статут, по силата на Решение № 1272 от 20.04.2021г. на зам.-председателят на Държавна агенция за бежанците, като видно от същата, процесният статут им е предоставен на основание право на събиране на семейството/доколкото съпругът и баща е с предоставен хуманитарен статут в България/, както и с оглед установеното влошено здравословно състояние на едното от децата. Видно от същата Заповед, молителката няма никакви притеснения в държавата си произход-Л., нито в последната държава по местожителство – С., произтичащи от заплахата, насилие, посегателство, политическа репресия, изтезания, нечовешко или унижително отношение и прочее.

В този смисъл следва да се приеме, че жалбоподателката не попада в предметният обхват на Директивата, респ. извършеното от нея позоваване на разпоредите от посоченият акт на вторичното право на ЕС, както и на цитираната в жалбата практика на ВАС е неоснователно.

От друга страна обаче и на основание чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република

България, настоящият състав счита, че ограничението, съдържащо се в разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД следва да получи различен прочит произтичащ от текста чл. 27, т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето/ОС на ООН на 20.11.1989 г. Ратифицирана с решение на В. от 11.04.1991г.-ДВ,бр.32 от 23.04.1991 г. В сила от 3.07.1991 г./

Съгласно чл.1 от Конвенцията "дете" означава всяко човешко същество на възраст под 18 години освен ако съгласно закона, приложим за детето, пълнолетието настъпва по-рано.Текста на чл.2 от посочената Конвенция ясно предвижда, че държавите - страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция, на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидност,рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници.

От своя страна, нормата на чл.4 гласи, че държавите - страни по Конвенцията, са длъжни да предприемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за осъществяване правата, признати в тази Конвенция. По отношение на икономическите, социалните и културните права държавите – страни по Конвенцията, предприемат такива мерки в максималната степен, възможна с оглед на техните ресурси, и когато е необходимо, в рамките на международното сътрудничество.

В този смисъл следва да се приеме, че децата на жалбоподателката спадат сред обхвата на закрила на посоченият международен договор.

Така, новелата на чл.27 ал.1 от Конвенцията ясно предвижда, че държавите - страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие. Текста на ал.2 на посочената норма реферира към задължението на родителите, а от своя страна ал.3 на разпоредбата гласи, че държавите - страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия и в рамките

на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ и програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището.

Следва да се отбележи, че България е ратифицирала посочената Конвенция без резерви в допустимият им обхват съгласно чл. 51, както и без поправка съобразно механизма по чл.50, респ. приложение намира и разпоредбата на чл. 41 съгласно която посочената Конвенция може да не се прилага само при по-благоприятен режим съгласно националното законодателство или международното право в сила за държавите, страни по Конвенцията.

По аналогичен начин Конвенцията е подписана през 1990г. и съответно ратифицирана без резерви и влязла в сила за У. пред 1991г./виж <https://indicators.ohchr.org/>.

Така и доколкото конвенцията не съдържа точен материален и практически израз на посоченото право, то държавите-страни по международния договор следва да определят в съответствие с възможностите си и националните специфични условията при които да се обезпечи правото на децата на жизнен стандарт съответстващ на физическите, умствени, духовни, морални и социални нужди на детето.

Доколкото между двете държави е налице сключен договор за социално осигуряване, ратифициран със закон от НС/обн. дв.бр.07 от 11.12.2001г., в сила от 01.04.2003г. то този закон не предвижда отклонение от поетите с Конвенцията ангажименти, така, че да възникне въпроса как следва да се прилага един двустранен международен договор при противоречие с многостранен такъв.

В тази връзка ако се приеме възражението на ответника, че по силата на двустранния договор не се поемат ангажименти в областта на предоставяне парични помощи за деца, то следва извода, че този договор е просто неприложим. Липсва основание за се приеме, че този договор представлява отклонение от поетите с Конвенцията задължения, като за да е налице такова всъщност, следва да е налице изрична резерва по смисъла на чл.51 от Конвенцията или целият акт да бъде денонсиран съобразно чл.52 от същият акт, в съответствие с /както по-горе бе посочено/.

В този смисъл съдържанието на двустранния договор между Република България и У. не може да се приеме и за допълнително условие за приложение на Конвенцията, съобразно чл.24 ал.1 от Закона за международните договори на Република България/ЗМДРБ/.

В заключение, следва да се посочи, че веднъж допуснала на своята територия/ т.е. в пределите на своята юрисдикция по смисъла на чл.2 от Конвенцията/ и предоставила съответният статут на лицето/с което е легализирала правният му статус на територията и под националната юрисдикция/, страната ни се е обвързала с произтичащите от това последици по отношение правата на детето.

Факта, че държавата не е разработила механизъм за ясното и последователно прилагане на поетият ангажимент, налага единствено извод за допуснато нарушение на чл.27 от Закона, по силата на който когато за изпълнението на задълженията на Република България по международен договор е необходимо да се приемат закони или други нормативни актове или да се внесат изменения в действащото законодателство, Министерският съвет осигурява в надлежен срок подготовката и внасянето в Народното събрание на съответните законопроекти или изготвянето и приемането на съответните подзаконови актове, по никакъв начин не може да ограничат изискването за добросъвестно изпълнение на международния договор, инкорпорирано в текста на чл.26 ал.1 от същия закон.

В този смисъл и доколкото предмета на спора не е размера, а изобщо отказа от право на подпомагане, следва да се приеме, че постановеният от директора на Дирекция „Социално подпомагане“ отказ е незаконосъобразен. Преценката досежно размера може да бъде предмет на отделен спор, при наличие на предпоставките за това и по него съдът не следва изобщо да се произнася.

Оспорваният акт следва да се отмени, а преписката да се върне за ново произнасяне по подадената от жалбоподателката Заявление-Декларация.

При новото произнасяне компетентният орган следва да установи налице ли е приложим стандарт за определяне помощи в подобна хипотеза, респ. същите следва ли да бъдат уеднаквени и в същият размер като другите правоимащи лица.

С оглед гореизложеното и на основание чл.173 ал.2 и чл.174 от АПК, Административен съд София – град, 74 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9950/17.10.2023г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – р-н К. С., към регионална дирекция С.-град.

ИЗПРАЩА преписката на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – р-н К. С., към регионална дирекция С.-град за произнасяне по заявление-декларация от 27.09.2023г. от Г. К..

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.

СЪДИЯ: